

בין המצרים

1

תגיד, למה בכלל חרב בית המקדש? הרי הקב"ה אוהב את עם ישראל ורוצה שהיו קרובים אליו!

שאלה טובה... לא יודע. פעם שמעתי שירושלים חרבה בגלל קמצא ובר קמצא.

2

1

ט' באב מתקרב ימים שאנחנו צריכים להיות פחות שמחים בהם, כי אלו היו ימי חורבן בית המקדש.

3

4

הרי שונא אתה לי. מה אתה עושה כאן?!

הואיל ובאתי, הנה לי ואתן לך דמי האכילה והשתיה שלי.

לא צא מכאן?!

אתן לך דמי חצי סעודתך.

אתן לך דמי כל סעודתך.

מספרת הדגמרא במסכת גיטין נה, ב (בתרגום מארמיטיו): על קמצא ובר קמצא חרבה ירושלים. היה אדם אחד שאוהב את קמצא ושנא את בר קמצא. עשה סעודה. אמר לעוזרו: לך והזמן לסעודה את קמצא, שאותו אני אוהב. הלך עוזרו והביא בטעות את בר קמצא השנוא. מצא בעל הבית את בר קמצא וישב ליד שולחנו. אמר לו:

3

מה? רק בגלל שני אנשים??

מוזר, הא? בוא נקרא מה קרה שם, ננסה להבין!

6

מכאן התגלגלו הדברים, עד לחורבן בית המקדש ממש

אני ממש לא מבין! יש איזה מריבה בין שני אנשים שבכלל לא היו נחמדים, ובגלל זה - נחרב בית המקדש וגילינו מהארץ וסבלנו בגלות למשך אלפי שנים?

5

נטלו בידו, העמידו והוציאו החוצה. אמר בר קמצא: הואיל וישבו שם חכמים ולא מיהו בידו כנראה שנוח להם בזה. אלך ואלשין עליהם לפני המלך.

8

ועוד שאלה: איך קוראים לבעל הבית שערך את הסעודה? למה אנחנו יודעים את השמות של קמצא ובר קמצא, אבל את השם שלו חז"ל לא מזכירים כאן?

ואיך זה יכול להיות שחכמים יושבים בסעודה ולא אומרים שום דבר, לא משכנעים את בעל הבית שיש לבר קמצא להשאיר? הרי הם ראו שהוא מלכין את פניו ומבייש אותו!

תניכים יקרים, מה דעתכם? נסו לחשוב יחד על תשובות לשאלות. ואולי גם נסו בעצמכם לחשוב על שאלות נוספות שעולות לכם מתוך הסיפור.

7

יש לי עוד שאלה על הסיפור המוזר הזה:

תלמוד בבלי מסכת ניקן

"על קמצא ובר קמצא חרבה ירושלים." על בר קמצא אני מבין. הוא הלשין לקיסר, לכן הוא אשם בחורבן ירושלים. אבל למה קמצא אשם? הרי הוא אפילו לא היה בסעודה ולא היה שותף לשום דבר!

אומר בעל הדינתיבות שלום:
חורבן בית שני בעוון שנאת חנם לא היה כעונש על חטא. אלא כיוון שהיתה בהם שנאת חנם ופירוד, והיו בבחינת יחידים (-ולא כולם יחד), לא יכול היה להתקיים הכח של בית המקדש, וכיוון שבטל כוחו של בית המקדש ממילא חרב. כוחם של ישראל הוא רק בכח הרבים, שכאשר הם מאוחדים כאחד, אז הקב"ה נקרא אביהם והם נקראים בניו למקום, וזה היה כוחו של בית המקדש, וכיוון שזה חסר- ניטל הכח של בית המקדש וממילא חרב הבית.

ולכן היצר הרע מתגבר ביותר לעשות פירוד בין איש לאחיו למנוע קירוב הגאולה, וכל שלא נבנה בית המקדש בימיו, כאילו נחרב בימיו. התיקון של בנין בית המקדש הוא על ידי שיהודים מבטלים עצמם לכלל ישראל בלב אחד כאיש אחד וזה מקרב את הגאולה, שממשיכים 'בנים אתם לה' אלקיכם' ומתעוררים רחמי אב על בניו, ועל ידי זה מתעורר הכח של בית המקדש שהוא החיבור העליון בין הקב"ה וישראל. (מעובד מתוך נתיבות שלום לימי בין המצרים)

למה כתוב בפסוק 'בנים אתם לה' אלקיכם' בלשון רבים, ולא כתוב "בן אתה לה' אלקיך" בלשון יחיד? מה זה אומר לחיות בפועל בחיים שלנו את המילים-"בנים אתם לה' אלקיכם" דווקא בלשון רבים, ולא בלשון יחיד?

לפי מה שאנחנו רואים כאן, כנראה שלא היה מדובר רק בצמד-חמד האלה שרבו. כנראה שלא רק בגללם חרב בית המקדש. אולי חז"ל רצו לתאר לנו את המציאות שהיתה באותו זמן, את חוסר החיבור בתוך עם ישראל, את המריבות והסכסוכים. כנראה שזאת היתה האווירה הכללית באותו תקופה.

אז אולי בגלל זה לא נכתב שמו של בעל הבית. כי הוא ממש יכול להיות כל אחד. לכל אחד יש את ה'קמצא' שלו, וגם את ה'בר קמצא' שלו. השאלה איך אני בוחר להתייחס אליהם, איך אני מקבל אותם לתוך החיים שלי?

ואם נחשוב- מה אשם קמצא? הרי הוא בכלל לא היה בסעודה ולא היה שותף לכל הסיפור! אם יש לך חבר טוב שיש לו שווא כל כך גדול, ולא עשית שום דבר בעניין, אז יש לך חלק במחלוקת ובריב בעיניהם! בתור חבר, יש לך אחריות על חברים שלך! גם אם אתה בעצמך לא רבת עם אף אחד, אבל חבר שלך כן- יש לך חובה ואחריות להשלים ביניהם.

טוב, אבל העיקר שהיום אנחנו בסדר. אין קמצא ואין בר קמצא. אנחנו לא גרמנו לחורבן בית המקדש.

"כל דור שאין בית המקדש נבנה בימיו, מעלה עליהם כאילו החריבו" (ירושלמי יומא א, הלכה א)

מה זאת אומרת?? במה אני אשם? לא עשיתי שום דבר... בית המקדש לא נחרב בימיו, לא אנחנו גרמנו לחורבנו! אל תאשים אותי!

לא עקיבא, אתה לא אשם. אבל תפקידך- ותפקידנו יחד- הוא לבנות את בית המקדש. ואם בית המקדש עוד לא נבנה בימינו, זה אומר שיש לנו עוד הרבה במה להתקדם.

חברים יקרים, במה אתם בוחרים להתקדם כדי לקרב את בניין בית המקדש?

